

denne Sag, at, forsaavidt der fremkom Forslag i denne Retning i et andet Lovforslag, der ikke stod i Forbindelse med det da foreliggende, vidste de Herre, at de vilde have mig med, og at det kun var efter Minister Estrups udtrykkelige Erklæring om, at han med saadanne Forslag ikke kunde tage imod Loven, at vi søgte at holde Forandringer i den angivne Retning borte fra den nævnte Lov. Jeg maa derfor modsige enhver Paastand om, at man med Landcommunalloven af 1867 skulde have slaaet denne Deel af Loven fast, eller at man forud skulde have været betænkt paa at betragte det som noget Nyt, som man i længere Tid ikke skulde røre ved. Dermed tror jeg, at dette Spørgsmaal maa være afgjort. Det Forslag, der her ligger for, er ligesaa berettiget nu, uagtet de paagjældende Valgbestemmelser kom ind i Loven af 1867, som det vilde have været, dersom de ikke vare komne ind der. Det, at de staae der, har slet ikke Noget med dette Forslag at bestille. — Naar man nu spørger, om der er Trang til en ny Lov som denne, saa viste det sig allerede i 1867, da vi forhandlede om den sidste Communallov, at der dengang var ikke saa faa Stemmer, der fandt, at der var Trang til Forandring, idet de foresloge og forsvarede forskellige Forandringer, og ofte med god Grund. Allsaa dengang var der Trang til Forandring. Om denne Trang siden er forøget eller ikke, vil jeg ikke indlade mig paa at bedømme, thi i saa Henseende gaaer jo Enhver ud fra sit personlige Skjøn, og derom kan man ikke let disputere med Andre. Men jeg vil sige, at den Trang er der i alt Fald, at de Grundsætninger, der ere slaaede fast i vor hele offentlige Udvikling, blive gjorte gjældende i enhver Retning af det offentlige Liv, og naar man seer en Retning, hvor de Grundsætninger, der ere gennemførte paa de andre Punkter, endnu ikke ere komne til orde, føler jeg, og jeg antager Rigsdagen i det Hele, en Trang til at gjøre dem gjældende her som i andre Forhold. Forsaavidt paaftaaer jeg, at der er Trang til en Lov som denne i dette Forhold, hvor der gjælder Bestemmelser fra en ældre Tid, navnlig fra 1855, da vi nyelig vare komne ind paa den constitutionelle

Bane, og da ganske andre Anskuelser havde Fleertallet i Rigsdagen end de, som jeg tror Gud skeelov nu findes i alt Fald i Folkethinget. Naar jeg nu siger, at der er Trang til dette Lovforslag, beder jeg for at forvare mig imod alle mulige Meninger at bemærke, at jeg ikke udtrykkelig, dermed vil sige, at der netop er Trang til et Forslag som det, der her ligger for. Det kan undergaae mange Forandringer, og jeg er ikke af dem, der skulde være utilbøielige til at gaae ind paa Eempelser deri; men det blev ogsaa antydet allerede af den ærede Forslagsstiller igaar, at derom kunde der blive Tale. Allsaa naar jeg taler om Forslaget, maa det forståaas om et Forslag, som i det Væsentlige gaaer i den Retning, der antydes ved det, der her foreligger. Dette med Hensyn til Spørgsmaalet om Trangen. — Naar der nu, hvad der meget har overrasket mig, fra flere Sider, og navnlig af den ærede sidste Taler, er antydet en Frygt for sociale Uroligheder, Arbejderuroligheder eller Saadant her i Landet, saa forekommer det mig, at det ærede Medlem saae Sagen ganske besynderligt. Dersom der her i Landet kunde antages at være nogen som helst Frygt for slige Bevægelser, hvilket jeg ikke tror, at der er, — hvad enten vi tage Loven eller ikke tage den, tror jeg, at der er lige lidt at frygte hertilands med Hensyn til disse Uroligheder — men dersom der var Grund dertil, maatte disse Uroligheder meget snarere komme, naar man modsætter sig denne Lov, end naar man ikke gjør det. Thi hvad er det, der bringer Arbejderuroligheder eller lignende Bevægelser frem? Hvad er det, der styrker, samler og ordner disse Bevægelser? Er det ikke dette, at man kan paavise Arbejderne, at de ere uretfærdigt stillede i Samfundet, at de ikke ere stillede lige med Landets øvrige Beboere? Og netop at man modsætter sig, at de blive ligestillede, vilde, dersom der overhovedet kunde være Tale om Sigt, være Noget, der kunde benyttes af — ja det ærede Medlem (Corn. Petersen) nævnte igaar et Navn, som jeg ikke vil nævne, men de Herrer vide det jo — saadanne Mænd her i Landet. At modsætte sig et saadant Forslag vilde være det bedste Middel til, at reise slige Bevægelser, og derfor